

EDİTÖRDEN

Kadın, insanlığın ortaya çıkmasıyla türün üretilmesi ve devamı rolünü üstlenirken ilkel toplumlarda egemen cinsiyet durumunu korumuş, ilkel toplumlardan bu yana da toplumsal yapı değişikliklerinde belirleyici olmuştur. Kadın-erkek işbölümünü değiştiren, tarımın/sabanın icadı, hayvancılığın önemi ataerkil aile sistemine geçişin belirleyicileri olmuş, ancak kadının etkinliğini kaybetmesine de neden olmuştur: avcılık, askerlik, yöneticilik gibi rolleri üstlenen erkek iktidarı egemen olurken; toprağın işlenmesi için daha çok köle, daha çok self yani çok doğum daha çok emek gücü kaçınılmaz hale gelmiştir.

Mülkiyet kavramı ve mülk sahibi sınıflar doğarken kadın da egemenliğini yitirmeye başlamıştı. Kapitalist toplumlarda türün, yani yeni emek gücünün üretilmesi zorunluluğu üreyen emek gücünün yetiştirilmesini de görev olarak kadının önüne koydu. Emegi metalaşan kadın artık iki tür üretkendi; birincisi, biyolojik cinsiyeti gereği sermaye için sürekli doğuracak, doğurduklarını emzirecek-besleyecek, büyütecek... İkincisi, bu tür işler için uygun eviçi hizmetleri verecek...

Toplumsal cinsiyetçi yaklaşım; kadının varlığını onun üretiminin ön koşulu olarak görüyor. Sermaye, kadının biyolojik olarak ve devamında eviçi hizmetlerinde üretmesini, gerektiğinde kısmi zamanlı ve yarı ücretli olarak çalışabilecek ucuz yedek-hazır güç olarak işçi konumunda meta üretmesini arzuluuyor. Tarihsel gelişim içerisinde bu süreci yönetecek hiyerarşik/hegomonik/despotik yapılanma da değişimler göstererek kendiliğinden ortaya çıkacaktı: Devlet.

Gerek meta üretimi, gerek ticaret, gerekse mülkiyetin korunması amacıyla mülk sahiplerinin giderek kurumsallaşan yapıları yani devlet ortaya çıktığında; toplumsal cinsiyet, tarihsel yol ayrımında eşitsiz güç ilişkileri üzerinden biçimlendi. Kadının toplumsal ve tarihsel rolü; doğurganlığıyla sermaye için yeniden üreten ve değer yaratan emeğine ilaveten annelik, ev kadınlığı, çocuk bakıcılığı gibi roller üzerinden "değersizleştirilerek" belirlenirken; devlet, kadına yönelik hukukunu da oluşturuyordu.

Tarihte ilk kez ortaya çıkan Hammurabi Kanunları; patriarkal ailenin erkek egemenliğinde devlet aracılığı ile kurumsallaşmanın başlangıcı olurken, erkek dinlerine de kadın üzerindeki denetleme görevi veriyordu. Tarihteki tüm peygamberler ve din bilgileri her ne hikmetse erkeklerden oluşuyor ve erkek kaleminden yazılan tüm dini metinlerde ise kadın değersizleştiriliyor, erkeğin sahip olduğu haklardan mahrum bırakılıyordu.

Eril devlet yapısı; askeri güçleriyle, hukukıyla, sağlık ve eğitim görevleriyle erkekleri öne çıkartırken uyguladığı şiddetle de kadını toplumsal cinsiyet normları çerçevesinde ikincil konuma itiyordu. Bu nesnel gerçeklik, tüm dinlerde ve kültürel yapılanmalarda, siyasette, sporda, mahkemede vb yerlerde hissedilmektedir. Ancak, erkek, kadını isteyerek değil ideolojik olarak tahakküm altına almak zorundadır. Kadını eve kapatan, onu örten, ona güçsüzlüğünü telkin eden erkek tercihi değil egemen mülkiyet anlayışının tercihidir.

Günümüzde kapitalizmin azgınlık derecesine göre artan kadınlık yükü, ucuz emek üretiminde kullanıma arz edilmekte geç kalmadı. Hegomonik devlet/sermaye, emek gücünü korumuyor, insan bakım hizmetlerinin kamusal olarak karşılanmasını gereksiz maliyet unsuru olarak görüyor. Kapitalist sistem, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı önlem almak yerine kadını doğurganlığa özendirip, emek gücünü yeniden üreterek kârını maksimize ediyor. Başka bir ifadeyle korunmayan çalışma alanında zirveye tırmanan iş kazaları, meslek hastalıkları ve işçi cinayetleri nedeniyle "tüketilen emek gücünün yeniden üretilmesi" görevini kadınlar üstleniyor.

Kapitalizmin yani artıkdeğer sömürüsünün devamı için işçi sınıfının üremesi zorunludur. İşçinin korunmadığı, sağlıksızlaşarak tükenen işçinin disposable malzeme gibi atıldığı bir üretim biçiminde yoksul kesimin sürekli doğurgan olması iktidarın arzusudur. Böyle de olmaktadır; üç doğru / beş doğru üreyelim-çoğalalım mesajı zengine değil emekgücü sömürülen düşük gelirliyle iletiliyor.

Devlet, cinsellik, doğurganlık, aile hayatı gibi ataerkil normları denetleyen kurumdur; artık kadının kaç çocuk doğuracağı, nasıl giyineceği, nasıl ve nerelerde çalışacağı yani kadın kimliği ve bedeni siyasi iktidarın kontrolindedir. Hükümetler, artıkdeğer sömürüsünü en üst düzeye çıkartabilmek amacıyla ana eksenini esnek çalışma biçimleriyle uyumlanmış "üreten ailenin korunmasını" öncelemektedir. Bu anlamda doğurganlığın artırılması ve dolayısıyla doğum izinlerinin artırılması, doğum sonrası yarı zamanlı çalışma "hakki", yarım asgari ücret, kadınların kamusal hayata katılmaları, güvencesiz kamu istihdamının artırılması vb uygulamalar gündemde tutulmakta ve kadının yarım gün evde yarım gün işte çalışması arzulanmaktadır. Kadın yeter ki doğursun!...

Bu sistem içerisinde çözüm üretemeyen siyasi iktidar "**Dünya Emekçi Kadınlar Günü**" anmalarına saldırıyor. Kadınlar da 8 Mart 1857'den bu güne kararlılıkla mücadelesini sürdürüyor...

Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi kadınların mücadelesini saygıyla selamlıyor.